

Verslag van de Raad van Commissarissen

Strategie-executie en bouwen aan de toekomst staan centraal

De Raad van Commissarissen ziet de ontwikkelingen bij Jaarbeurs in 2017 als positief, zowel wat betreft de korte termijn, het jaar 2017, als wat betreft de stappen die zijn ondernomen om te bouwen aan een gezonde toekomst.

In 2016 heeft Jaarbeurs de strategie uitgezet die richting geeft om zich vanuit een langdurig verliesgevende situatie te herpakken. De executie stemt tot tevredenheid: de Nederlandse activiteiten herstellen zich, al is het resultaat in 2017 nog licht negatief, en de buitenlandse activiteiten zijn goed en winstgevend gegroeid. Per saldo is het resultaat positief en ontstaat weer ruimte voor nieuwe initiatieven.

Een aspect van het herstel in Nederland was de in de eerste helft van 2017 doorgevoerde reorganisatie, waarbij 45 FTE zijn komen te vervallen. De Raad is zich bewust van de extra werkdruk die ontstaat door een reorganisatie. Door processen beter, slimmer en minder complex in te richten, en de bezetting kwalitatief beter te laten aansluiten op de nieuwe functie-eisen, kan dit weer worden genormaliseerd – hetgeen dan ook met bijzondere aandacht wordt gevolgd door de Raad. Twee commissarissen woonden een overlegvergadering van de Ondernemingsraad en de directie bij, waarin o.a. de veranderingen in het management en de organisatie, en de

stand van zaken op het gebied van IT, in openheid werden besproken.

Meerdere commissarissen bezochten beurzen, in binnen- en buitenland, en spraken daar met standhouders en bezoekers. Het streven van allen bij Jaarbeurs om deelnemers van haar beurzen, events en (vergader-) faciliteiten een dusdanige ervaring te bezorgen dat zij Jaarbeurs een 'dikke negen' zouden willen toekennen, spreekt de Raad zeer aan. Een dergelijk ambitieus en continu streven kan uiteraard niet na 1 of 2 jaar als gerealiseerd 'afgevinkt' worden. Naast buitengewone persoonlijke service, waar met kracht op wordt ingezet, zullen voor het behalen van die ruime negen bovendien ook nieuwe technische hulpmiddelen en analyses moeten worden gemaakt. De Raad voert de dialoog met de directie over deze ontwikkelingen.

De Raad onderkent het nut en de noodzaak van de revitalisatie, de nieuwe strategie en de ambities voor de toekomst. Tegelijkertijd heeft de Raad waardering en respect voor de historie van Jaarbeurs. In dat licht spreekt de Raad graag haar dank uit aan RTV Utrecht en het Centraal Museum Utrecht voor de documentaire over de 100-jarige historie van Jaarbeurs die zij in samenwerking hebben gemaakt, en die in twee delen in maart & april 2017 op RTV Utrecht

is uitgezonden. De documentaire is ook op youtube beschikbaar gesteld. In deel twee komt onder andere een deelnemer van de VIV (onze agri- en voedselbeurs) aan het woord. Zij schetst hoe hun Nederlandse bedrijf, een leverancier van machines aan de voedselverwerkingsindustrie, met Jaarbeurs 'de wereld in is getrokken' door deel te nemen aan de VIV-beurzen die Jaarbeurs in toenemende mate in diverse landen is gaan organiseren. Een fraaie illustratie van de handelbevorderende functie en missie van Jaarbeurs voor haar klanten.

De gemeente Utrecht is een belangrijke partner van en voor Jaarbeurs. De locatie van Jaarbeurs, vlak bij het centrum en het Centraal Station, en de economische en maatschappelijke impuls die daar voor alle betrokkenen van uit gaat, is uniek. Jaarbeurs koestert die positie én de relatie – en investeert om deze te versterken.

Jaarbeurs is meer een moderne netwerkorganisatie dan op het eerste gezicht lijkt. Talloze beurzen en evenementen worden namelijk in samenwerking met een derde partij, niet zelden een 'concullega', georganiseerd. Al decennia blijkt dat de missie, het bevorderen van handel, daar het beste mee wordt gediend. De Raad is dan ook gelukkig met de open houding die de directie aanneemt ten aanzien van bestaande en nieuwe samenwerkingsverbanden.

Ontwikkeling van 'De Nieuwe Jaarbeurs'

Een belangrijk onderwerp voor de toekomst is de ontwikkeling van 'De Nieuwe Jaarbeurs'. De gemeente Utrecht heeft krachtige plannen gemaakt, die deels al in uitvoering zijn, om de Jaarbeurszijde van station Utrecht te ontwikkelen tot een eigentijds, duurzaam en bruisend stadsdeel. De 100-jarige symbiose van Utrecht en Jaarbeurs kan in de komende jaren beduidend aan betekenis groeien. De Raad steunt Jaarbeurs om die kansen volle te benutten.

Governance Jaarbeurs

In 1916 staken een wethouder, een journalist en enkele captains of industry de koppen bij elkaar en initieerden Jaarbeurs, als nationaal instituut ter bevordering van handel en industrie door middel van beurzen en tentoonstellingen. Binnen de context van de toen algemeen aanvaarde maatschappelijke en juridische

opvattingen en rechtsfiguren, kozen zij destijds voor de vorm 'Vereniging met Koninklijke Goedkeuring'. Het instituut Jaarbeurs werkt tot op de dag van vandaag conform de oorspronkelijke handel bevorderende doeleinden, waarbij de rechtsfiguur meerdere malen veranderde van vorm, zowel als gevolg van algemene wetswijzigingen als van specifieke wijzigingen van de omstandigheden van Jaarbeurs.

Sinds december 2001 is de Stichting Koninklijke Nederlandse Jaarbeurs ('de Stichting') de enige aandeelhouder van Jaarbeurs Holding B.V. ('de Holding'), waarbinnen - via dochterondernemingen - de activiteiten worden ondernomen. Op de aandeelhoudersvergadering van de Holding heeft de Stichting het recht van benoeming (uit een bindende voordracht van de Raad van Commissarissen van de Holding), schorsing en ontslag van directeurs en commissarissen van de Holding en

stelt zij de honorering van hen vast; tevens stelt zij de jaarrekening van de Holding vast. De Stichting onderneemt geen 'eigen' activiteiten buiten het aanhouden van de aandelen in de Holding, en beschikt over geen andere activa dan deze aandelen.

Met het oog op de oorsprong en de missie (om activiteiten te ontplooiën die 'handel bevorderen'), wenst het bestuur van de Stichting dat Jaarbeurs zich nadrukkelijk richt op het continentaal Europese 'stakeholder model' en niet op het Angelsaksische 'shareholder model'. Dit is verankerd in de personele unie tussen het bestuur van de Stichting en de Raad van Commissarissen van de Holding. Immers, commissarissen (en statutaire directie) van de Holding hebben de wettelijke taak om de belangen van alle stakeholders bij de besluitvorming te betrekken en onderling af te wegen. Door de personele unie wordt de facto voorkomen dat het bestuur

van de Stichting een onevenredig op aandeelhoudersbelang gerichte koers zou kunnen of willen proberen 'af te dwingen', want daarmee zou zij het door dezelfde personen als commissaris goedgekeurde beleid moeten afkeuren.

Rond de jaarwisseling 2017/2018 hebben de Raad en directie gezamenlijk een externe deskundige gevraagd deze structuur opnieuw, en aan de hedendaagse inzichten, te toetsen. De uitkomst is dat de structuur ook heden een goede en passende keuze is. Wel wordt aangeraden de personele unie niet ook op de statutaire directie van de Holding van toepassing te laten zijn. In 2018 zullen de statuten daartoe worden aangepast en een algemene update ondergaan.

Samenstelling Raad van Commissarissen

Rond de jaarwisseling 2016/2017 heeft de heer Wijn aangegeven dat hij per 1 mei 2017 zou aftreden. Vrij kort na zijn aantreden begin 2008 voelde ook Jaarbeurs de effecten van de economische crisis; de bijdrage van de heer Wijn in de Raad en de Audit Commissie was mede daardoor direct vanaf de start van zijn eerste termijn relevant en significant.

Conform de planning trad de nestor van Jaarbeurs, de heer Van Ingen, aan het einde van 2017 af als commissaris. De heer Van Ingen startte begin jaren zeventig zijn loopbaan bij Jaarbeurs, gaf gedurende vele jaren leiding aan de organisatie, en was er langjarig commissaris. Ook internationaal speelde hij een belangrijke rol in de branche.

In december 2016 is de heer Greup benoemd tot commissaris en in april 2017 heeft hij het voorzitterschap van de Raad op zich genomen. Op 14 december 2017 is de heer Bontes benoemd, tot commissaris en voorzitter van de Auditcommissie.

De Raad is bij het schrijven van het verslag als volgt samengesteld:
De heer E.K. Greup, voorzitter

Mevrouw P.G. Boumeester, vice voorzitter
De heer W. Bontes, lid
Mevrouw I.G.C. Faber, lid
Mevrouw C.T.L. Hamaker, lid

In de zomer heeft de nieuwe voorzitter individuele gesprekken met de commissarissen gevoerd, waarbij de opinies en wensen ten aanzien van (toekomstige) werkwijze en samenstelling van de Raad zijn geïnventariseerd. Een van de uitkomsten was dat het gegroeide vertrouwen in de ontwikkeling van Jaarbeurs en haar bestuur het mogelijk maakt om de commissarisvergaderingen in te delen conform het uitgangspunt 'kort terugkijken, lang vooruitkijken'. De Raad kwam in 2017 vier maal bijeen, steeds een half uur zonder directie en aansluitend met de directie. De voorzitter van de Raad en de CEO houden iedere zes weken regulier overleg en hebben daarnaast frequent contact. De directie en Raad werken met elkaar op basis van een open cultuur, waarin goede en slechte ontwikkelingen snel en onverhuld worden gedeeld.

Commissies van de Raad

In verband met het aftreden van de heer Wijn heeft mevrouw Faber tijdelijk het voorzitterschap van de Auditcommissie op zich genomen; ook heeft de heer Greup tijdelijk in de commissie plaats genomen. De Auditcommissie en de gehele Raad, zijn positief over de wijze waarop de in december 2016 nieuw aangetreden CFO, mevrouw Morssink, minder sterke onderdelen van processen, procedures en bemensing ten aanzien van Finance & Control, Risicomanagement en Inkoop effectief heeft aangepast. Ook de financiële rapportages aan de Raad zijn verbeterd. De Auditcommissie kwam in 2017 vier maal bijeen, steeds 1 tot 2 weken voorafgaand aan een vergadering van de Raad, waarin verslag werd uitgebracht.

De gerealiseerde en te verwachten mutaties in de Raad van Commissarissen krijgen continu aandacht van

de Selectie en Remuneratiecommissie, waarbij kwaliteit boven doorloopsnelheid van het selectieproces wordt gesteld.

In het vierde kwartaal van 2017 is een 'Bouwcommissie' gevormd, en eenmaal bijeengekomen, om de ontwikkeling van 'De Nieuwe Jaarbeurs' van nabij te kunnen volgen. De directie en de Raad beraden zich tevens op de vorming van een nadrukkelijk divers samengestelde adviesraad voor dit onderwerp.

Tot slot

De directie heeft het jaarverslag, inclusief de jaarrekening over 2017, opgesteld. Deze is voorzien van een goedkeurende accountantsverklaring van Deloitte. De Raad heeft het jaarverslag met de directie en de externe accountant besproken, kan zich verenigen met het voorstel van de Directie om het resultaat toe te voegen aan het eigen vermogen en heeft het verslag in haar rol als bestuur van de Stichting goedgekeurd en vastgesteld.

De strategie en de executie door het management, waarover viermaal per jaar uitvoerig en concreet wordt gerapporteerd, geven de Raad vertrouwen dat de nu ingezette positieve koers in 2018 zal worden doorgezet. Een gunstige ontwikkeling van het algemeen economisch klimaat draagt daar aan bij.

De Raad dankt alle klanten, de gemeente Utrecht, de samenwerkingspartners, de medewerkers en de directie voor de inzet en support om Jaarbeurs te helpen transformeren in een vernieuwde, meer duurzame en succesvolle Jaarbeurs.

Personalia Raad van Commissarissen

	Naam	Commissie	Nevenfuncties
	De heer E.K. Greup Voorzitter Benoeming per: 1 december 2016	Voorzitter Bouwcommissie Lid Auditcommissie (tijdelijk vanaf 1 mei 2017)	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Commissarissen / Toezicht Sofam en The Ocean Cleanup • Lid bestuur DOB Tree, VOx Impuls, Flowfund, Fred Foundation, Deka Development Foundation • Voormalig CEO VvAA Groep en Kempen & Co
	Mevrouw P.G. Boumeester Vice-Voorzitter Benoeming per: 1 januari 2011	Voorzitter Selectie en Remuneratiecommissie Lid Bouwcommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Beroepscommissaris onder meer Lid Raad van Commissarissen bij Ordina, Heijmans • Voorzitter Raad van Advies H&S Groep • Coach Quist Executive Coaching • Raad bij de Ondernemingskamer • Non Executive Director Global Via SA, Madrid
	Mevrouw I.G.C. Faber Commissaris Benoeming per: 1 januari 2008	Voorzitter Auditcommissie vanaf 1 mei 2017	<ul style="list-style-type: none"> • Voorzitter Raad van Bestuur Faber Halbertsma Groep • Lid TNO Raad van Toezicht • Lid Raad van Toezicht Probos • Lid Algemeen Bestuur Nedvang
	Mevrouw C.T.L. Hamaker Commissaris Benoeming per: 1 januari 2011	Lid Selectie en Remuneratiecommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Hoofd Communicatie SHV Holdings • Lid bestuur Internationaal Kamerfestival Utrecht
	De heer W. Bontes Commissaris Benoeming per: 14 december 2017	Voorzitter Auditcommissie vanaf 1 januari 2018 Lid Bouwcommissie	<ul style="list-style-type: none"> • Divisie CFO VolkerWessels Infrastructuur Nederland • Lid Raad van Toezicht ROC Zadkine • Lid bestuur Stichting aandelenkapitaal Dool Industries

Afgetreden Commissarissen

De heer R.G. van Ingen Aftreeddatum: 1 januari 2018

De heer J.G. Wijn Aftreeddatum: 1 mei 2017

Personalia Directie

	De heer A.C. Arp CEO, per 16 maart 2016	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Commissarissen zorgverzekeraar VGZ • Lid Raad van Commissarissen van Domus Magnus • Tot 1 dec 2017 lid van hoofd bestuur KNWU
	Mevrouw F.J.M. Morssink CFO, per 1 december 2016	<ul style="list-style-type: none"> • Lid Raad van Commissarissen Rabobank Utrecht • Lid van de Raad van Toezicht Kalsbeek College